

Gudrun Sjödén - 40 år av inspiration

Textilarkivet, Sollefteå, till 30 april

Kulturtanten tar plats

1976 öppnades första Gudrun Sjödén-affären i Stockholm och det blev början på den framgångssaga, som bara tycks bli bättre och bättre.

I år är det alltså 40-årsjubileum och med anledning av detta har Kulturen i Lund satt samman den vandringsutställning, som i förra veckan kom till Textilarkivet i Sollefteå och på invigningsdagen hade Gudrun Sjödén som en mycket efterlängtd gäst och talare. Minst femhundra glada och entusiastiska utställningsbesökare trängdes i det numera så nerbantade Textilarkivets lokaler på vernissagedagen. Kanske kunde man urskilja ett tiotal män där också, inte fler. De hittade förstås inte så mycket till sig själva i klädväg för Gudrun Sjödén verkar inte ha haft lust att satsa på manligt mode. Varför vet jag inte och fick heller inget svar när jag frågade.

Många, även jag, hade förstås dagen till ära, iklätt sig något färgstarkt favoritplagg från någon av de olika kollektionerna och såklart, direkt inspirerade av Gudrun Sjödén, kompletterat med lager på lager (linne underst och en eller två tunikor över) och, som avslut, en stor sjal och träkulor i varv upptill. Vårkatalogen 2011 var full av fantastiska bilder på vackra modeller, alla väldigt lika Frida Kahlo, konstnären med de egendesignade, folkloristiska kläderna. Katalogen var fotad i hennes hem i Mexico City. Det var det året Gudrun Sjödén hade sitt 35 års jubileum. I år 2016 har vårkatalogen hämtat inspiration från Paris, Venedig, Istanbul och en mer dämpad, sofistikerad färgskala som fint smälter in med städernas mest kända sevärdheter i bakgrunden.

I början av karriären höll sig faktiskt Gudrun Sjödén till rena naturfärger med mycket oblekta tyger. Det var ju 60-tal, en brytningstid med ett starkt politiskt medvetande, Grupp 8, och en tro på att förverkliga sina ideal. Gudrun Sjödén säger sig vara starkt präglad av den tiden. Hon växte upp på en bondgård med flera starka kvinnor som förebilder. "Väder och regering" brukar vara de två avgörande faktorer som påverkar en bondes risktagande, som hennes pappa brukade säga, och det har hon tagit med sig som ett bra tips i sin egen affärsverksamhet.

Kanske skälet till att Gudrun Sjödén lyckats så bra är att hennes kunder kan identifiera sig med henne, är som hon med starkt kulturintresse, vågar ta plats och känner sig fria att påverka sin omgivning.

Man blir glad av all denna färg- och mönsterprakt som utställningen visar upp. Det hörs många skratt och igenkänningsfaktorn är hög under lördagseftermiddagens visning av alla års klädmodeller.

Men en stor trötthet infinner sig också, ett slags överstimulering och så har det nog alltid varit, i alla fall i mitt förhållande till Gudrun Sjödéns design, att jag börjar längta efter det mer sparsmakade och för ögat vilsamma. Dessutom kan jag tycka att hon genom åren har snott lite väl mycket från sina jämnåriga textilkollegor, som t ex 10-gruppen, Majong/Vamlingsbolaget och Gunilla Pontén. Deras nytänkande i mönster, djärva färgkombinationer och kvaliteter med den speciella silkestrikån har hon övertagit och flitigt använt i sin egen produktion.

Gunilla Pontén var kurskamrat på Beckmans, berättade Gudrun Sjödén i ett sympatiskt och även till en del självkritiskt Sommarprogram härom året. Gunilla var den konstnärliga av dem men själv, sa hon sig, ha bättre koll på siffrorna, marknadsföringen och är också den som lyckats allra bäst att komma ut och bli ett varumärke.

I samma Sommarprogram framkom det att Gudrun Sjödén nyss hade fått veta att hennes mormors mor var från en samisk släkt på Kolahalvön. Som en hyllning gick det årets kläder följaktligen mer åt det rustika hållet med inslag av nordisk och rysk folklöre och en del samiska detaljer som kaffepåsar i skinn och näbbstövlar med broderier.

Numera kan alla som älskar Gudrun Sjödéns tunikor, sjalar, väskor, halsband, skor och byxor även inreda sina hem med Gudrun Sjödéns mattor, kuddar, gardiner, lampskärmar och använda hennes handdukar och förkläden i välkända sprakande färger och med omisskännligt stormönstrade tryck.

Det är inte bara svenska kulturtanter som tagit Gudrun Sjödén till sina hjärtan. Sedan många år finns hon i flera tyska städer och det senast är att hon blivit stor även i New York, där hennes stil ses som artistisk och något helt nytt och fräscht. Till skillnad mot kulturmannen, som i debatten sägs stå för det inbundna och oåtkomliga, verkar kulturtanten vara en mogen människa, öppen och fri i både tanken och sina Gudrun Sjödén-kläder!

Text: Karin Lundqvist
Foto: Jonas Lundqvist
Volym 2016-02-08